

INFORMACE

Uzavření provozu organizace a vstupu veřejnosti

Na základě nařízení vlády jsou veškeré objekty a areál Hvězdárny Valašské Meziříčí, p. o. pro veřejnost do odvolání uzavřeny. Aktuální informace o provozu naleznete na našich stránkách www.astrovm.cz, nebo se můžete dotázat ve všedních dnech na telefonním čísle 571 611 928 případně prostřednictvím e-mailu hvezdarna@astrovm.cz. Děkujeme.

PŘIPRAVUJEME

Pátek 19. března od 17:00 do 19:00 hodin

DEN HVĚZDÁREN A PLANETÁRIÍ

V rámci **Dne hvězdáren a planetárií** uspořádá Hvězdárna Valašské Meziříčí dne 19. března 2021 od 17 hodin online program pro veřejnost.

Během tohoto programu si můžete prohlédnout naši hvězdárnu z tepla svého domova - chystáme pro vás malou videoprocházku. Součástí bude rovněž ukázka videoprogramu několika fyzikálních pokusů, tak jak je připravujeme pro naše školáky. A také vzpomene krátkou přednáškou významný milník v dobývání vesmíru - uskutečnění prvního kosmického letu člověka. Dne 12. dubna 2021 totiž uplyne již 60 let od této grandiózní události, kdy Jurij Alexejevič Gagarin obletěl Zemi v kosmické lodi Vostok 1.

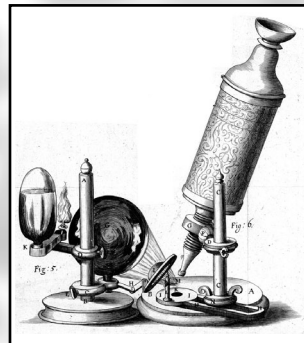
PŘEDNÁŠKY

Středa 24. března od 18:00 do 19:15 hodin

Objevy a vynálezy, které změnily svět

Průlomové okamžiky v historii lidstva. Připomeneme například vynálezy knihtisku, očkování a fotografie, zámořské objevy a jejich přínos pro společnost. Ústní výklad doplní snímky a počítačové prezentace.

On-line přednáška Mgr. Radka Krause, odborného pracovníka hvězdárny, na kanálu YouTube – stačí stisknout příslušnou ikonu na titulní straně našeho webu www.astrovm.cz.

ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI

Vzpomínka na „otce zakladatele“

Hvězdárna vzdává symbolickou poctu svému zakladateli a muži, jehož jméno proniklo do vesmíru.

Josef Doleček ve fotografiích, tak zní název virtuální výstavy, kterou si od 10. února mohou prohlédnout návštěvníci **eBadatelny** Zlínského kraje na portálu <https://ebadatelna.zlkruj.cz/>. „Prostřednictvím fotografií z našeho archivu připomínáme člověka, jenž se výraznou měrou zasadil o dokončení stavby valašskomeziříčské hvězdárny a poté se stal jejím prvním ředitelem,“ říká odborný pracovník hvězdárny Radek Kraus.

Načasování výstavy není náhodné – 16. února uplyne 109 let od Dolečkova narození. „Spíše než pravidelným pozorovatelem astronomických jevů byl nadšeným organizátorem a popularizátorem tohoto oboru. V okolí proslul pořádáním přednášek, na které vše potřebné vozil se svým předchůdcem Antonínem Ballnerem na starém dvojkoláku,“ prozrazuje odborný pracovník hvězdárny.

Úkolu dostavět hvězdárnu se Doleček zhostil počátkem 50. let. „*Tehdy v souvislosti s rušením spolku zanikla také astronomická sekce zdejšího městského muzea. Stavba započatá v roce 1947 byla krátce nato zastavena a neměl ji kdo dokončit,*“ líčí Kraus události, jež vyvrcholily slavnostním otevřením nového areálu v roce 1955.

Vystavené snímky jsou opatřeny popisky. Část z nich hvězdárna zveřejnila vůbec poprvé. „*Některé jsou lehce stylizované. Zřejmě měly funkcionáře a veřejnost přesvědčit, aby provoz a další rozvoj hvězdárny podpořili,*“ domnívá se Kraus. Astronomové na zásluhu „otce zakladatele“ o otevření observatoře nezapomněli. V roce 2000, tři roky před jeho smrtí, po něm pojmenovali nově objevenou planetku mezi Marsem a Jupiterem.

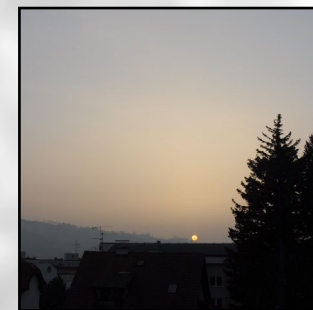
(J. Beneš, Hvězdárna Valašské Meziříčí; <https://www.astrovm.cz/cz/program/medialni-vystupy>)

* * *

Saharský písek se vznášel nad Valaškem

Jihozápadní proudění vzduchu k nám ve dnech 23. až 27. února zaválo písek až ze Sahary. Denní obloha, která by měla být modrá, se zbarvila do žluta a jindy ostře ohraničené Slunce je pískovou clonou silně rozostřené. Průvodní jevy přenosu saharského písku byly v těchto dnech znát i ve Valašském Meziříčí. „*A kdyby zapršelo a prach se z atmosféry vymyl, bylo by to patrně také na povrchu věci včetně kapot automobilů,*“ dodává odborný pracovník naší hvězdárny Jirí Srba.

Africký prach žlutooranžové barvy dorazil nad Valašsko v úterý odpoledne a podle meteorologických předpovědí měl jeho intenzivní přenos trvat až do soboty. „*Velmi nápadný byl tento jev při úterním západu Slunce. Málokdy se stane, že pět stupňů nad obzorem je Slunce pískovým filtrem natolik zeslabené, že bylo možné podívat se do něj bez výrazného oslnění,*“ líčí astronom.

Obdobné situace nejsou ničím neobvyklým. „Pracbové epizody se odehrávají poměrně často, zejména v jarních měsících, kdy dochází ke změně proudění vzduchu. Někdy ale bývají tak slabé, že je člověk ani nepostřehne. Silnější přenosy nastávají jednou nebo dvakrát ročně,“ vysvětluje odborný pracovník hvězdárny.

Saharský písek není to jediné, co k nám vítr může zavát. „Při východním proudění se sem rovněž na jaře občas dostanou drobné částice zemědělské půdy, které vítr sebral z úrodných, avšak vegetaci ještě nezarostlých polí Ukrajiny,“ doplňuje Srba.

(J. Beneš, Hvězdárna Valašské Meziříčí;
<https://www.astrovm.cz/cz/program/medialni-vystupy>)

* * *

Ze zimy do jara za tři dny!

Oteplení o 24,3 °C za pouhé tři dny zaznamenala stanice Českého hydrometeorologického ústavu umístěná v areálu naší hvězdárny. V pondělí 15. února jsme naměřili denní minimum -16,5 °C (vůbec nejchladnější 15. únor za dobu měření na hvězdárně), ale již ve čtvrtek 18. února vystoupala maximální teplota na 7,8 °C. O týden později 25. února pomyslná rtuť teploměru vyšplhala dokonce ještě o 10 stupňů výš na 17,8 °C (druhý nejteplejší únorový den za dobu měření) a rozdíl mezi nejteplejším a nejchladnějším únorovým dnem 2021 činil neuvěřitelných 34,3 °C!

Mráz, místy docela třeskutý, nás svíral poměrně dlouho. Od 5. února ve 22:00 hodin do 17. února ve 12:30 hodin teplota nevystoupila nad bod mrazu. Rekordní hodnoty pro nynější období ale překonány nebyly. Nejnižší teplotu, která činila -25,2 °C, jsme naměřili 28. února 1963. Naproti tomu 25. února 1990 jsme zaznamenali +18,6 °C.

(P. Zelený, Hvězdárna Valašské Meziříčí;
<https://www.astrovm.cz/cz/program/medialni-vystupy>)

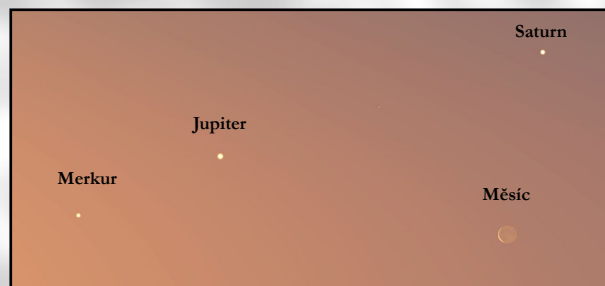
POZORUJTE

Fáze Měsíce v březnu 2021

Poslední čtvrt' nastává 6. března 2:30 SEČ, nov 13. března 11:21 SEČ, první čtvrt' 21. března 15:40 SEČ, úplněk 28. března 20:48 SELČ.

Seskupení planet a Měsíce

Dne 10. března krátce před východem Slunce (6:10 SEČ) bude nad východním obzorem pozorovatelné seskupení planet Jupiter, Saturn a Merkur s Měsícem.

Situace nad jihovýchodním obzorem 30 minut před východem Slunce.

RŮZNÉ

Jarní rovnodennost

V sobotu 20. března 2021 v 10:38 SEČ nastává jarní rovnodennost, začíná astronomické jaro.

Letní čas v České republice

V neděli 28. března 2021 přecházíme na letní čas. Ve dvě hodiny středoevropského času (SEČ) se posune časový údaj na třetí hodinu středoevropského letního času (SELČ). Noc bude tedy o jednu hodinu kratší.

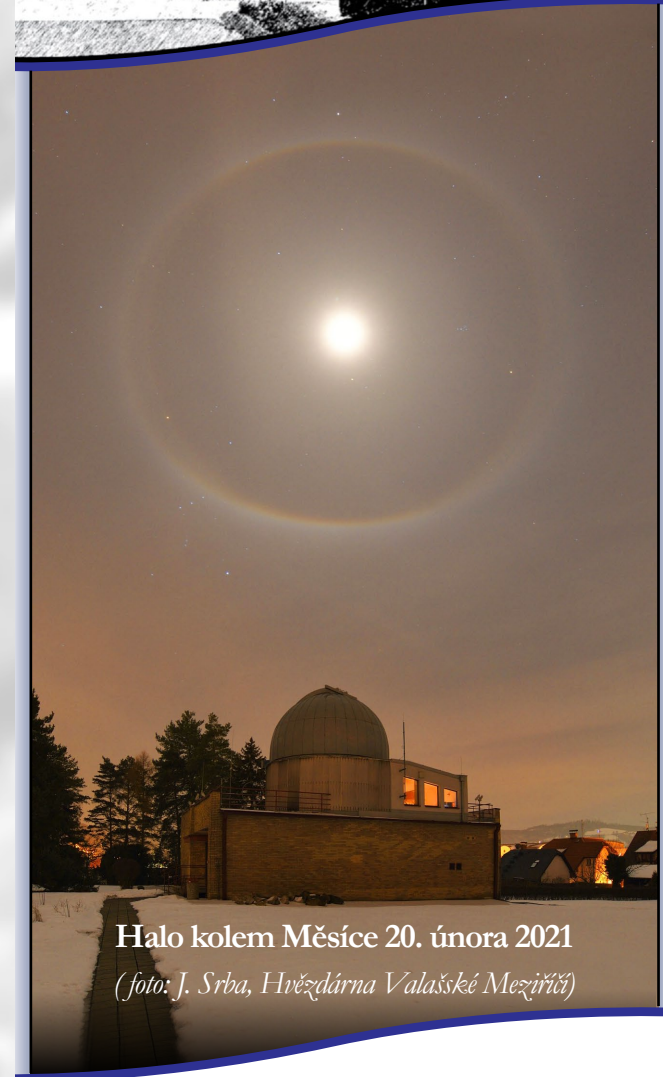
PROGRAMOVÝ ZPRÁVODAJ HVĚZDÁRNY VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ, PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZLÍNSKÉHO KRAJE A VALAŠSKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI

Vydává Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.: Vsetinská 78, 757 01 Valašské Meziříčí
tel./fax: 571 611 928; E-mail: info@astrovm.cz; URL: www.astrovm.cz

Sazba a tisk: Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.

HVĚZDÁRNA
VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ
BŘEZEN 2021

Halo kolem Měsíce 20. února 2021

(foto: J. Srba, Hvězdárna Valašské Meziříčí)

www.astrovm.cz